

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1474
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.9.2023/36
Karar Numarası : 2023/665
Başvuran : E.K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Yürekli Mahallesi 5595 Sokak No:2 Sarıçam/ADANA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın nakil esnasında bir gece tutulduğu Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki tutulma koşullarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuruda, başvuran özetle :

- a. 3/9/2022 tarihinde Marmara 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna zorunlu nedenlerle yaklaşık 10 kişi ile birlikte nakil edildiğini,
- b. Nakil sırasında Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bir gece tutulduklarını,
- c. Marmara 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun nakil öncesi poşet içerisinde kahvaltılık yiyecek ve iki adet beş litrelik su verdiğini ancak Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun bu poşeti içeri almadığını, kendilerine yiyecek ve içecek vermediğini,
- ç. Tutuldukları koğuştta suların akmadığını, temiz olmayan tuvaletin lavabosundan su içebileceklerinin söylendiğini, suyun akmadığını belirttiklerinde sabaha karşı geleceğinin söylendiğini,
- d. Çarşaf ve yastık verilmediğini,
- e. Sabah sayıma gelen memurun da kendilerini azarladığını iddia etmiştir.

3. Muhatap Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan 4/10/2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a. 4/9/2022 tarihinde saat 00.28'de jandarma personeli tarafından 12 mahpusun Kuruma teslim edildiği, teslim alınan mahpusların hiçbir eşyasının araçtan indirilmediği, üst aramaları yapıldıktan sonra geçici odalara alındıkları, kendilerine yatak verildiği, odaların içinde kamera bulunmadığı, mahpusların aynı gün sabah 09.18'de geçici odalardan alınarak jandarma personeline teslim edildiği,

b. Kurumda mutfak teşkilatının bulunmadığı, kahvaltı ile yemeklerin Adana 1 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumundan gönderildiği, gönderilmesi gereken yemek için bir gün öncesinden mevcudun Adana 1 Nolu Açık

Ceza İnfaz Kurumu Ambar Birimine bildirildiği, başvurana Kurumda bulunduğu süre içerisinde iase verilmesinin mümkün olmadığı, nakil için gönderilen mahpusların kumanyalarının nakil geldiği kurum tarafından hazırlandığı,

c. Başvuranın Kurumda yaklaşık dokuz saat barındırıldığı, bu süre içerisinde görevli personel tarafından herhangi bir kötü muameleye maruz kalmadığı,

ç. Başvuranın Kurumda bulunduğu süre içerisinde herhangi bir su kesintisinin olmadığı belirtilmiş ve ilgili bilgi ve belgeler Kurumumuza iletilmiştir.

4. Başvurandan 24/1/2023 tarihinde alınan yazılı görüşte özetle başvuran, başvuru dilekçesindeki iddia ve taleplerini yineleyerek mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. Aynı Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

"*Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, Muhatap Kurumun yanıtları ve konuya ilişkin belgelerle birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; "*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya ve muameleye tabi tutulamaz.*" Devletin bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmalarını gerektirir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 80).

10. Kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emareleri ve delilleri sunmaları

gerekmektedir. Bu kapsamda mağdur olduğunu ileri süren kişilerin olgulara dayanmayan yetersiz açıklamaları, iddiaların delillerle desteklenmemesi, hatta kimi zaman delillerin uyumsuzluğu, kötü muamelenin yapıldığı yer, zaman ve diğer konulardaki çelişkili ifadeleri gibi hususlar kötü muamelenin gerçekliğini şüpheye düşürür (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45).

11. Başvuran, 3/9/2022 tarihinde Marmara 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna zorunlu nedenlerle yaklaşık 10 kişi ile birlikte nakil edildiğini, nakil sırasında Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bir gece tutulduklarını, Marmara 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun nakil öncesi poşet içerisinde kahvaltılık yiyecek ve iki adet beş litrelik su verdiğini ancak Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun bu poşeti içeri almadığını, kendilerine yiyecek ve içecek vermediğini, tutuldukları koğuştta suların akmadığını, temiz olmayan tuvaletin lavabosundan su içebileceklerinin söylendiğini, suyun akmadığını belirttiklerinde sabaha karşı geleceğinin söylendiğini, çarşaf ve yastık verilmediğini, sabah sayıma gelen memurun da kendilerini azarladığını iddia etmiştir.

12. Kurumumuzca incelenen belgelerden; 4/9/2022 tarihinde saat 00.28'de jandarma personeli tarafından ring aracı ile Kuruma getirilen 12 mahpusun Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Mahkûm Kabul Biriminde infaz ve koruma memurlarına teslim edildiği, mahpusların herhangi bir eşyasının ring aracından indirilmediği, üst aramalarının yapıldığı ve ardından iki adet geçici odaya yerleştirildikleri, geçici odaların içerisinde kamera bulunmadığı ve mahpusların aynı gün sabah saat 09.18'de odalardan alınarak ring ile gelen jandarma personeline teslim edildikleri tespit edilmiştir.

13. Muhatap Kurum, Kurumda mutfak teşkilatının bulunmadığını, kahvaltı ile yemeklerin Adana 1 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumundan gönderildiğini, gönderilmesi gereken yemek için bir gün öncesinden mevcudun Adana 1 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumu Ambar Birimine bildirildiğini, başvurana Kurumda bulunduğu süre içerisinde iaaş verilmesinin mümkün olmadığını ve nakil için gönderilen mahpusların kumanyalarının nakil geldiği kurum tarafından hazırlandığını belirtmiştir. Başvuran da Kurumumuza sunduğu dilekçesinde kumanyanın Marmara 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlandığını ifade etmiştir. Bu durumda Muhatap Kurumun belirttiği gibi başvuranın nakil geldiği kurum tarafından kumanyanın hazırlandığı anlaşılmıştır. Kurumumuzca incelenen belgelerden ise; Kuruma getirilen 12 mahpusun eşyalarının jandarma personeli tarafından ring aracından indirilmediği ve bu durumun Muhatap Kuruma yüklenemeyeceği tespit edilmiştir.

14. Başvuranın tutulma koşulları ile ilgili iddialarına ilişkin Kurumumuza herhangi bir somut delil sunmadığı, incelenen belgelerden de iddiaların doğruluğuna ilişkin herhangi bir delile ulaşamadığı, Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşün başvurana gönderildiği ancak başvuranın aynı iddialarını tekrar etmek dışında süresi içerisinde herhangi bir delil sunmadığı anlaşılmıştır.

15. Başvuranın, Adana 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaklaşık dokuz saat geçici süreyle tutulduğu, bu sürenin gece 00.28'den sabah 09.18'e kadar sürdüğü, bu süre içerisinde görevli personel tarafından herhangi bir kötü muameleye maruz kalmadığı, kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin herhangi bir emarenin de bulunmadığı anlaşılmıştır. Mağdur olduğunu ileri süren başvuranın iddialarını delillerle desteklemediği ve başvuranın iddialarının doğru olmadığını Muhatap Kurum tarafından gönderilen belgelerin incelenmesi neticesinde tespit edilmesi nedeniyle açıkça dayanaktan yoksun olan iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye